

הכתרת

גליון מס' 25

פרשת שמות
פרשת וארא
תשס"ו

מיועד בעיקר לאברכים בעצמם.

תגובות ותרומות ניתן לשלוח למערכת 'הכתרת'
ת.ד. 57375 ירושלים.

הזכויות לא שמורות, מצוה לצלם, לתרגם ולהפיץ.

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

"מקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדור פרוץ וירוד בכל הענינים, בהלבשה... בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו נגד הצניעות! היש לך הטעיית היצר גדולה מזו?" (הגר"א קושלר זצ"ל)

מין הגאון

רבי חיים קנייבסקי שליט"א

חובא ע"י נאמן ביתו רבי אליהו מן שליט"א

(בכנס החרום בכ"ב בער"ה)

נתבקשתי לומר מרבי חיים שליט"א, זה ציטוט מדויק מהיום בבוקר.

יש לנו עוד ארבעה ימים ליום הדין, עכשיו מתחילים ימי הביקור. כל השנה היתה מידת הדין מתוחה, עברנו השנה רבות בכלל ובפרט, ובפרט בארץ ישראל, השנה היתה קשה וכולנו מיחלים ומתפללים שתכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה.

אבל צריכים לדעת, כל האומר הקב"ה ותרן יותרו חייו. העולם לא הפקר, יש דין ויש דיין והתורה אומרת אם אין צניעות ושב מאחריך.

כל התקוה שלנו זה רק חסד ורחמים, אם אנחנו נעשה פעולות שהקב"ה מתרחק מאיתנו, איך יש לנו לקוות לחסד ולרחמים. אנחנו אומרים בתפילת ונתנה תוקף, מי יחיה ומי ימות, מי בקצו ומי לא בקצו, מי ישלו ומי יתסר, ומה הסוף "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה". הרב אמר ברמב"ם כתוב בהלכות תשובה עשרים וארבעה דברים מעכבין את התשובה, ארבעה מהם - עון גדול, ואחד מהם אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו, אומר הרמב"ם הא' זה המחטיא את הרבים.

אבא ובעל צריכים לדעת אם בני ביתו לא הולכים בצניעות, זה חוטא ומחטיא את הרבים, וזה הדבר הראשון שאין מספיקין בידו לעשות תשובה. אנחנו אומרים ונתנה תוקף והתקוה שלנו והעצה היחידה שלנו זו תשובה, זה הדבר הראשון, מי שלא מתנהג בצורה שהוא מפקח על בני ביתו שילכו בצניעות כראוי לא יספיקו בידו לעשות תשובה, ומי שיפקח על בני ביתו יזכה לתשובה ותפילה וצדקה. והרב נותן את ברכתו לכולם, שנה טובה ומתוקה.

מתח... פחד... בחלה...

מתח... פחד... בחלה...

על מה ולמה? --

על הלא נודע!

על הלא נודע לנו! מה יהיה? ואיך יהיה? ושוא חס וחלילה - כן! - כל אלה הם מנת חלקם של אלה אשר יושבים ורועדים באפס מעשה, בהולים ומתוחים בהרגשת אין אונים, אין לנו מה לעשות! זו הרגשה נוראה!

אבל לא כן, מנת חלקנו של הבוטחים בהשם. "הבוטח הד' חסד יסובבנו" - זה ידוע לכולנו "ואנחנו בשם השם נזכיר". כן, זה נשקינו האדיר השובר כל כלי זין. ולכן, גם "ואנחנו קמנו ונתעורר". אבל גם זה ידוע לכולנו, שעלינו להשתדל גם שתפילותינו תתקבלנה, שהאב הרחום ורחון יהיה מרוצה ממעשינו. כאשר הילדים משתוללים, מראה להם רבם את המקל ומאותת - "ילדים! הזהרו! שפרו מעשיכם!" מה עושה כל ילד נבוך? - כמובן שישתדל מיד לעשות רצון רבו, ואז יסיר הרב את מקלו.

אך מה יקרה אם ילד יעזו פניו וימשיך להשתולל בחשבו, "ונו! נראה אם הוא יעזו! אני לא מפחד!", אז, יקבל אותו חוצפן מכות נאמנות!

והנמשל הרי כה ברור ומוכן, אלה השומעים ורואים כאן את יד השם לעוררנו מתרדמתנו, מתעוררים ומעוררים, מארגנים עצרות תפילה והתעוררות, מתגברים בלימוד התורה, משפרים את המידות וכו' וכו', ואז - מסיר האב הרחמן את המקל, די היה באות, בסימן, והנה הם הטיבו מעשיהם.

הדברים ידועים לנו וברורים לנו, ואנו משתדלים בכל כוחנו לחפש את הדרך הנכונה לתקן לשפר, ולהיטיב. ואולי כדאי לנו בעת הזאת, שזו באמת עת רצון לכולנו, לבדוק את עצמינו גם בנושא הצניעות.

ואם תשאלו: אצלינו? במחנינו?

כדאי לנו לעיין עד כמה כל פירצה קטנה נוגעת לכלל כלל ישראל!

לפני מלחמת העולם, בזמן שהחפץ חיים זצ"ל עוד היה עמנו, התגברו הצרות עד מאד ר"ל, וכלל ישראל היה במצוקה נוראה. התאספו גדולי ישראל יחדיו לטכס עצות, פתח הסבא קדישא החפץ חיים ואמר: עם ישראל נמצא במצב קשה מאד, כל מיני צרות ומחלות קשות פוקדות אותנו, ואנו מחפשים עצה איך לעזור לכלל ישראל. אך עלינו לזכור מה שכתוב בתורה, שע"י הצניעות יש קדושה, ואם יש קדושה, אז יש השראת השכינה. "והיה מחניך קדוש... ולא יראה בך ערות דבר..." ואם ח"ו יש פירצות בצניעות מה כתוב? - "ושב מאחריך", השכינה מסתלקת ח"ו מאתנו. ואם השכינה מסתלקת ח"ו מאיתנו, אז רע ומר לנו. לא יעזרו לנו כל עצות ותחבולות, אם הקב"ה מתרחק מאיתנו. וזה מה שעלינו להשתדל, שהשכינה תשרה בינינו, שהקב"ה יהיה קרוב אלינו, וכיצד? ע"י שמירת הקדושה במחנינו.

הצניעות בלבוש, זה מושג כל כך שגרתי וידוע. האם יש עוד מה לומר בשטח זה? ובכל זאת, אם בידינו הדבר, לקרב את השראת השכינה, הבה נחשוב שוב בנושא, האם הלבוש הוא עדין בצבעו? האם אינו מושך את העיין?

האם הפאה המשתלשלת עד הכתפיים ומרהיבה ביופיה, האם היא צנועה עפ"י דין?

אין מזרוזין אלא למזורזין!

הבה נבדוק את עצמינו ובתינו שוב, ונדאג לכך שהשכינה תוכל לשרות בינינו. ואז כשאבינו הרחום ודאי יהיה מרוצה ממעשינו, יוסרו כל הצרות מעל ראשינו, ונזכה במהרה לישועה ולגאולה שלימה, ויקויים בנו "ומלאה הארץ דעה את ה'".

(מתוך הספר 'ושם אשה גדולה' לזכרה של הרבנית מרת ציפורה רוזנברג ע"ה בת הגר"נ קרליץ שליט"א)

זהירות! שמן!

- הלו!

- הו, יעקב, מדבר יוסף, סוף סוף אתה עונה, אתמול בערב חיפשתי אותך שעות ארוכות בטלפון, אך לא נעניתי...

- כן, יוסף, אני מתנצל, אתמול ערכתי קניות במשך הערב, אתה יודע איך זה נראה, עד שסוף סוף יוצאים כבר רוצים להספיק לקנות עולם ומלואו... מה חדש, יוסף?

- חדש? הכל כרגיל, ב"ה. ודאי שמעת על האברך שנפטר אתמול בתאונת-דרכים ר' ש. ל. איי איי, הייתי בלווייה המזעזעת. הוא השאיר שמונה יתומים קטנטנים. מה אומר לך? קורע לב, פשוט קורע לב!
- מה אתה אומר? אתמול? בתאונת דרכים? לא שמעתי כלום – בעצם, איך זה קרה בדיוק?

- מה אתה מדבר? לא שמעת כלום? זה הרי היה במרחק שני רחובות מבייתך ולא שמעת צפירות אמבולנס?

- בעצם, אני נזכר שכאשר חזרתי הביתה שמעתי צפירות אמבולנס, הייתי כל-כך טרוד בהתארגנות מן הקניות שלא ניסיתי לברר מה מתרחש.

- אז תשמע, זה היה נורא, האברך הזה הלך לתומו על המדרכה, ולפתע – מעד, החליק והתהפך על הכביש ממש מתחת לגלגלי המכונית, סיפרו שהיה זה בגלל שהמדרכה היתה מרוחה בשמן שנשפך שם דקות מספר קודם לכן, והאברך פשוט החליק על השמן!

- אוי, אוי, בכי חנוק.

- רגע, יעקב, מה קורה? מה, אתה בוכה? אוי, סליחה, לא ידעתי שאתה כל-כך רגיש, חבל, לא הייתי מספר. טוב, אז להתראות.

- רגע, רגע, יוסף, אל תסגור, אני... אני... תגיד, באיזה רחוב בדיוק הייתה התאונה?

- ברח'י הכלניות, אבל יעקב, תגיד, מה קרה לך? אתה מכיר אותם, את משי' ל.?

- א... א... אני לא מכיר, אבל... אוי! אוי! בכי מר עד מאד ממשיך להישמע מעבר לאפרכסת, בכי שלא יפסיק שנים רבות, חרטה שתמשיך ותייסר את הנפש עד בלי די, אה, אילו ידעתי... מה מסתתר מאחורי בכיו של יעקב?

ובכן, באותו מסע קניות מייגע נקנה גם בקבוק שמן תמים למדי. יעקב הכניס אותו לשקית ותלה אותו על העגלה אותה הוביל. נתי – הפעוט בן השנתיים שישב בעגלה התעניין בבקבוק, ניסה למשכו אליו בלי הצלחה. כשמאמציו לא עלו יפה החל לייב ולדרוש את הבקבוק. והוא, ללא מחשבה – נתן לו לשחק בבקבוק.

דווקא היה אדם מבוגר אחד שהעיר לו שהבקבוק עומד להיפתח בידיו הקטנטנות – ושמן זה עסק קצת מסוכן... הוא גם שם לב למבטים מזהירים נוספים שהביטו עליו במבט מוכיח כעל אדם חסר אחריות, אך הוא העדיף להתעלם.

אוי, השמן נפתח לפתע, ועד שהספיק לקלוט את אשר ארע – נשפך חלקו הגדול על הרצפה. ברוב בהלה – הוא נמלט מהשטח במהירות. חכם שכמותו, מהאחריות למעשה לא יוכל להימלט, ומרגשי האשמה שירדפו אותו שנים ארוכות, ממבטי היתומים הרכים שיביטו בו בחלום הבלהות (ואולי גם במציאות) במבטים מאשימים – לא יצליח לברוח. אילו... אילו חשב דקה אחת קודם...

היש מישהו בעולם המוכן לעמוד במקומו של יעקב? הרי כל אחד מצטמרר לחשוב על סערת הרגשות בה הוא נתון ועל המעשה הפזיז שגרם לתוצאות כה נוראות!
ובכן, המעשה של יעקב עדיין נתון לשיפוט: האם היה עליו לחשוב על

תוצאות כה מרחיקות לכת?

אולם, וכאן נצעקת צעקה אין סופית!

הייתכן? הייתכן שאנו ובני ביתנו, ח"ו עושים מעשים חמורים יותר משפיכת השמן וגורמים ח"ו יום לטרגדיות ר"ל!?! (כמובן בשוגג, ללא שימת-לב!).

בכל פרוספקט שאנו מקבלים על: יתומים, אלמנות, בתים שחרבו – אנו נאנחים, דמעותינו זולגות וליבנו נשבר. ודאי שאם היה מישהו אומר לנו שיש לנו קשר כלשהו לגרימת צרות נוראיות אלו – היינו נחרדים ומטכסים עצות כיצד להימלט מהאחריות הנוראה!
אולם, נביט נא בדברי התורה הקדושה:

"כי ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך..." – הקב"ה מתהלך כביכול בקרבנו להצילנו ממחלות קשות, ממוות, מתאונות דרכים ר"ל. "והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך" – חוסר הצניעות מסלק כביכול את ההשגחה הפרטית, ואז... כשהקב"ה עוזב – אוי! אין צורך לתאר את גודל הצרות, ה' יצילנו. וזאת מלבד האחריות של "גדול המחטיאו יותר מן ההורגו", כפי שאומר רבינו יונה: "וצריכה האשה שתהא צנועה שלא יסתכלו בה בני אדם, כי כל המסתכל בה יורד לגיהנום והיא תיענש בעונש של כל אחד ואחד מהם מפני שהחטיאה אותם..."

בני תורה יקרים!

היצר הרע היושב על מפתחי הלב משכנע אותנו ש"זה לא כל-כך נורא..." "הם קצת מגזימים, ואם הבגדים קצת צרים, קצרים, שקופים, בצבע בולט וכו' – זה כבר סוף העולם!"

הרב ראובן קרלינשטיין שליט"א: ניגשו אלי אברכים יקרים ודמעות בעיניהם, לא אחד ולא שניים, ובקשו ממני בכל לשון של בקשה: ראו, אתה הרי מדבר ברבים, תבקש מהנשים, כן מהנשים החרדיות שלא יכשילו! שתזהרנה... אנחנו לא יכולים!

הרב יהודה יוספי שליט"א: התקשר אלי אברך ובכה לפני. אינני יודע מה לעשות? אני גר בשכונה חרדית והנשים מחטיאות ר"ל הולכות צר וקצר וטריקו וכו' ר"ל.

איך כתבו גדולי ישראל במכתב בו חתומים גדולי כל החוגים והזרמים:

"לאחרונה נתרבתה המכשלה של לבישת חצאיות וחולצות צרות... ובמיוחד חולצות הנקראות גופיה וטריקו הצמודות לגוף מאד... חולצות אלו הם תועבת ה' ובפרט בעת הזאת אשר שונאי ישראל נשאו ראש... ומידת הדין מתוחה בצרות ומחלות קשות ופטירת אנשים צעירים רח"ל, צריך להתחזק בדברים אלה ביתר שאת ויתר עז... ולהצניע כל הבלטת הגוף, ובזכות זה נזכה להיושע... בב"א"

הבה נבדוק טרם צאתנו מהבית:

האם הבגד צר? צמוד? בצבע לא עדין?

האם הפאה ארוכה מדי? בולטת? האם בעליה לאוטובוס לא ניזוקה הצניעות? לא מתגלה חלק מן הגוף?

האם הייתי מוכן לעמוד עם רעייתי כמו שהיא, בבגדים אלו, לפני ביי"ד של מעלה בידיעה שנצא זכאים בדין???

נחוס ונרחם על נפשנו ועל נפש כל בית ישראל, כי הרי רצוננו להיטיב, רצוננו להתקרב לרצון אבינו שבשמים אלא שהיצה"ר גדול ומפתה.

יחד נתגבר, נשתפר, נשכין את השכינה הקדושה בינותינו ונבריה מעלינו כל גזירות קשות ר"ל, ואף נקרב את משיח צדקנו בגאולה השלמה בב"א.